Dosarul nr. 3a-36/2023 I instanță
Nr. PIGD 2-19036905-06-3a-24052023 judecător Potlog Victor
judecătoria Cimișlia
sediul Central

D E C I Z I E

11 decembrie 2023 **mun. Comrat**

Colegiul de contencios administrativ al Curții de Apel Comrat
În componență:
președintele ședinței, judecătorul Mironov Andrei
judecătorii Fujenco Dmitrii și Starciuc Ștefan
grefier Sobor Marina
cu participarea:
în lipsa părților legal citate

examinând în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de reprezentantul Consiliului or.Cimișlia Secară Ion împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 martie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Scurea Vera și Scurea Nicolae către Consiliul și Primarul or. Cimișlia, terțul Beriozov Vladimir, privind anularea actului administrativ individual și obligarea să întreprindă acțiuni,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, argumentele participanţilor la proces şi examinând motivele cererii de apel în raport cu materialele cauzei,

a c o n s t a t a t:

1. Pretenţiile reclamantului.

La data de 14 iunie 2019, Scurea Vera și Scurea Nicolae a înaintat cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ către Consiliu or.Cimișlia, Primarul or Cimișlia, persoana terță - Beriozov Vladimir solicitând- anularea actului administrativ individual - decizia consiliului or. Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or.Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, - recunoașterea ca fiind valabil Decizia consiliului nr 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, - a obliga Consiliul or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților la folosința terenului cu suprafața de 0.03 Ha, - de a obliga Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d.1-8)

La data de 02.07.2019, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele din acțiune solicitând, admiterea acțiunii, anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului nr 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, obligarea Consiliului or. Cimișlia să reautentifice dreptul reclamanților de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha, obligarea Consiliul or.Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d. 54)

La data de 06.05.2021, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele din acțiune, solicitând modificarea cerințelor nr.3 din cererea de concretizare din data de 02.07.2019 după cum urmează, obligarea Consiliului or. Cimișlia să recunoască dreptul reclamanților de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997 și obligarea Consiliul or. Cimișlia și primarului să-i elibereze titlul de autentificarea

dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d.101)

La data 17.01.2022, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele prin majorarea lor solicitând să fie introduce cerinţe noi suplimentare, de obligat Primarul or. Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. din adresa or Cimișlia str. C Stamate 30. (vol.I, f.d. 191)

În argumentarea cerințelor reclamanții au invocat că prin decizia primăriei Cimișlia din 30.04.1997 lor a fost transmis în folosință temporară o parcelă de teren cu suprafața de 0.03 ha din contul terenului liber destinat pentru construcția drumului de acces spre gospodărie reclamanților din str. ***** or. Cimișlia, de atunci ei î-l folosesc, însă, până acuma acest teren nu a fost transmis lor în proprietate, deși, în opinia reclamanților, legislația existentă obligă autoritățile publice locale să efectueze transmiterea lor în proprietate și includerea în titlu de autentificarea dreptului de deținătorul de teren comun pe gospodărie a acestei parcele de teren. Consideră că aceasta va clarifica și situație de neînțelegere cu vecinul Beriozov V. privind folosirea porțiunii de drum.

Și pentru a clarifica situația cu vecinul până la urmă, trebuie de stabilit la fața locului hotarele terenurilor învecinate în conformitate cu actele cadastrale, ceia ce poate efectua numai primarul or. Cimișlia în conformitate cu procedurile reglementate de acte legislative.

2. <u>Aprecierea primei instanţe.</u>

La data de 29 martie 2023, judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ înaintată de către Scurea Vera și Scurea Nicolai către Consiliu or. Cimișlia, Primarul or Cimișlia, persoana terță - Beriozov Vladimir în partea prin care se solicită anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului or Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea perenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, recunoască dreptului de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997*” și cerințele cu privire la obligarea Consiliu or.Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanţilor de

proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997, a fost considerată admisibilă.

S-a anulat actul administrativ individual- Decizia Consiliului or. Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or. Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară.”*

S-au respins ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire la obligarea Consiliului or.Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanţilor Scurea Vera Scurea Nicolai de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997.

S-au respins ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire încasarea cheltuielilor de judecată.

S-au recunoscut ca fiind inadmisibile cerințele cu privire la obligarea Consiliul or.Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995; cu privirea la obligarea Primarul or.Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. de pe adresa or.Cimișlia str. *****; cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 25.000 lei. (vol.II, f.d.180-186)

3. *<u>Argumentele apelantului.</u>*

La data de 19 aprilie 2023, reprezentantul Consiliului or.Cimișlia Secară Ion a înaintat apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 29 martie 2023, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată, în partea anulării actului individual – Decizia Consiliului orăşenesc Cimişlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”*cu privire la anularea prevederilor din pct.8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or. Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară*”. (vol.II, f.d.195-196)

În motivarea apelului a menționat că acțiunea este una formală fără suport juridica, aplicând prevederile legislației în vigoare într-o manieră eronată.

Astfel, indică că potrivit prevederilor Codului Administrativ art. 224 Hotărîrile instanței de judecată

(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

(2) Dacă la momentul anulării actului administrativ individual de către instanță acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care ea este real posibilă.

De relatat faptul că Potrivit Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală art. 68. Împuternicirile oficiului teritorial al Cancelariei de Stat

(1) În cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administraţiei publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorităţii locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parţială.

(2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administraţiei publice locale în termen de:

a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu şi facultativ;

b) 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administraţiei publice locale sau de persoana vătămată.

(3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat.

(4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menţinut poziţia sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanţa de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorităţii locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Deci, indică că reclamantul în cauză nu a solicita controlul legalității actului contestat, or ultimul nu a fost notificat de către Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat ca fiind un act adoptat cu încălcarea legislației.

Consideră existentă încălcarea esențială și aplicarea eronată de către instanța de fond, a normelor de drept material și procedural, încălcare manifestată prin interpretarea și aplicarea în mod eronat a legii, inclusiv admiterea altor încălcări care au dus la soluționarea greșită a pricinii, în partea admiterii acțiunii și anulării actului administrativ.

Indică că hotărârea de judecată cu deducția precum că, citează: „*Consiliul orăşenesc Cimişlia anulând Hotărîrea emisă de către Primăria oraşului Cimişlia din 03.04.1997, a depăşit atribuţiile legale, încâlcând astfel şi principiul constituţional de separare a puterilor în stat, fapt ce determină anularea deciziei Consiliului or. Cimişlia nr.1/9 din 18.01.2019*” n-a ținut cont de următoarele:

Din spiritul legislației rezultă faptul că obiectul litigiului, bunurile prevăzute de art. 75 (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006 ”*Din domeniul public al unităţii administrativ-teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum şi bunurile care, prin natura lor, sânt de uz sau de interes public local. Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface necesităţile colectivităţii, fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului conform destinaţiei*”.

(2*),, la* ***categoria bunuri ale domeniului public de interes local pot fi raportate terenurile*** *pe care sânt amplasate construcţii de interes public local,*

porţiunile de subsol, drumurile, străzile, pieţele, obiectivele acvatice separate, parcurile publice, terenurile de sport, stadioanele, precum şi terenurile de joacă pentru copii delimitate şi înregistrate conform ***legislației în vigoare,*** *clădirile, monumentele, muzeele, pădurile****,*** ***<u>zonele de protecţie şi zonele sanitare</u>****, alte obiective care, conform legii, nu aparţin domeniului public al statului".*

Relatează faptul că terenul 0,03 ha a fost transmisă reclamantului în folosință temporară *este în interiorul zonei de protecție a afluentului r. Cogâlnic*.

Potrivit Legii nr.436 din 28.12.2006 cu privire la administraţia publică locală, art.14 alin.2 lit. e) competenţa de bază a consiliului local decide atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a statului (comunei), oraşului (municipiului), după caz în condiţiile legii.

Art. 29 al.1) lit.a) Primarul asigură executarea deciziilor consiliului local.

Relatează faptul că în concepția Codului administrativ revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acţiunea de contencios administrativ, în conţinutul căruia urmează a fi narată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. 17 şi art.189 din Codul administrativ – „drept vătămat" şi de „încălcarea unui drept al său" se referă la drepturile subiective concrete, fiind excluse aşa-numitele drepturi ipotetice, iluzii sau virtuale, precum şi acţiunile populare. Această acţiune este fortificată şi prin jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile şi convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente nişte simple bănuieli sau conjuncturi (*cauza Senatar Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene, cererea nr. 45572/00)*

Indică că din conţinutul Deciziei supuse contestării nu rezultă careva drepturi lezate lui Scurea Nicolai cât şi altor persoane. Decizia a fost adoptată de Consiliul or. Cimișlia, care este autoritatea reprezentativă şi deliberativă a populaţiei unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local. Deci consiliul este un organ colegial care adoptă decizii în numele locuitorilor.

De relatat faptul că procedura de verificare obligatorie a legalităţii Deciziei Consiliului orășenesc este prevăzută în Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală. Astfel, conform dispozițiilor art.68 alin.(1)-(4) Legii vizate, *în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administraţiei*

publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorităţii locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parţială. Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administraţiei publice locale în termen de: 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu şi facultativ; 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administraţiei publice locale sau de persoana vătămată. În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menţinut poziţia sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanţa de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorităţii locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Luând în considerație prevederile art.207 Cod administrativ și materialele cauzei, cert rezultă că unica entitate cu drept de a se adresa în instanţa de judecată cu cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ în cazul în care consideră că un act administrativ emis de autoritatea publică locală nu corespunde rigorilor legale este Cancelaria de Stat sau oficiile sale Teritoriale.

Potrivit Legii310/1994 Legea administrației publice locale art. 34.(1) Primăria satului (comunei), oraşului (municipiului), comitetul executiv raional exercită conducerea operativă a treburilor publice locale.

(2) Primăria satului (comunei), oraşului (municipiului), comitetul executiv raional sânt constituite din primar, preşedinte, viceprimari, vicepreşedinţi, membri ai primăriei şi membri ai comitetului executiv raional, aleşi din rândurile consilierilor, şi din secretar;

(3) <u>*Componenţa primăriei, a comitetului executiv raional este determinată de consiliul respectiv*</u>.

Or Art. 17. (2) legea 310/1994 Consiliul are următoarele atribuţii principale:
s) formează din rândurile membrilor săi, în funcţie de specificul şi necesităţile locale, comisii pentru diferitele domenii de activitate, modifică componenţa lor.

Conform Legii 436/ 2006 privind administrația publică locală, Consiliul local, decide atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a statului (comunei), oraşului (municipiului). Respectiv atribuțiile Primăriei exercitate pînă

la abrogarea Legii 310 au fost executate prin comisiile formate de consiliu, aceste atribuții au fost atribuite prin adoptarea Legii 436/2006 către consiliile locale și de competența consiliului local este să decidă atribuirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a statului (comunei), oraşului (municipiului), după caz în condiţiile legii, Decizia Consiliului or. Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 este una legală și fără temei de a fi anulată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, la data de 04 mai 2023, *cu încălcarea termenului legal*, Scurea Nicolai și Scurea Vera *au depus cererea de apel motivată* împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 29 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanţei de fond în partea netemeiniciei și inadmisibilității cerințelor reclamanților și emiterea altei decizii în partea casată privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată. (vol.II, f.d.198-213)

La data de 24 mai 2023 cauza menționată a parvenit pentru examinare în adresa Curții de Apel Comrat. (vol.II, f.d.237)

Prin încheierea Colegiului pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Comrat din 31 mai 2023, s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Scurea Nicolae și Scurea Vera împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia din data de 29 martie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Scurea Vera și Scurea Nicolae către Consiliul și Primărul or. Cimișlia, terțul Beriozov Vladimir, privind anularea actului administrativ individual și obligarea să întreprindă acțiuni, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ. (vol.II, f.d.241-247)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2023, a fost respins recursul depus de Scurea Nicolae și s-a menținut încheierea din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat. (vol.III, f.d.26-31)

4. <u>Argumentele părţilor în şedinţa instanţei de apel.</u>

În ședința de judecată a instanței de apel reprezentantul Consiliului orășenesc Cimișlia, Scurea Nicolae, Scurea Vera, persoanele terțe Primarul or.Cimișlia, Agenția Servicii Publice și Beriozov Vladimir fiind legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă ultimul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. (vol.III, f.d.41)

Reieșind din prevederile art. 239 alin. (2) Cod administrativ, care prevede că *participanţii la proces se citează. În citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei.*

Neprezentarea participanţilor la proces nu împiedică instanţa de apel să decidă în privinţa apelului, Colegiul judiciar a decis examinarea cauzei în lipsa părților care nu s-au prezentat la proces.

5. <u>Aprecierea instanţei de apel.</u>

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, a materialelor din dosar, Colegiul judiciar concluzionează că apelul declarat de către reprezentantul Consiliului or.Cimișlia Secară Ion, urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 29 martie 2023 și emiterea unei noii decizii în partea casată.

E de menționat că art. 195 din Codul administrativ statuează că *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171*.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

Totodată în temeiul art. 232 alin.(1)-(2) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*.

Având în vedere că hotărârea Judecătoriei Cimișlia sediul central a fost emisă la data de 29 martie 2023 (vol.II, f.d.180-186), iar apelul nemotivat a fost depus la data de 19 aprilie 2023, (vol.II, f.d.195-196), Colegiul judiciar constată că apelantul s-a încadrat în termenii legali pentru declararea apelului.

Discutând prevederile legale aplicabile speței, Colegiul menţionează că potrivit prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în*

hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: casează parţial hotărârea primei instanţe şi emite o altă decizie în partea casată*.

Potrivit art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat*.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*.

Conform dispozițiilor art. 219 alin. (1) și (3) Cod administrativ, *instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces*.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor şi concluziilor date de instanţa inferioară. *(Hirro Balani vs Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis vs Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Colegiul de contencios administrativ al Curţii de Apel Comrat, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art. art. 239-241 Cod de procedură civilă, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este contradictorie, adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale pricinii, motiv din care urmează a fi casată parțial cu emiterea unei noi decizii în partea casată.

Potrivit materialelor cauzei, instanța de apel constată că la data de 14 iunie 2019, Scurea Vera și Scurea Nicolae a înaintat cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ către Consiliu or.Cimișlia, Primarul or Cimișlia, persoana terță - Beriozov Vladimir solicitând-anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului or Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or.Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, - recunoașterea ca fiind valabil Decizia consiliului nr 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, - a obliga Consiliul or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților la folosința terenului cu suprafața de 0.03 Ha, - de a obliga Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d.1-8)

La data de 02.07.2019, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele din acțiune solicitând, admiterea acțiunii, anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului nr 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din

pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară, obligarea Consiliului or. Cimișlia să reautentifice dreptul reclamanților de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha, obligarea Consiliul or.Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d. 54)

La data de 06.05.2021, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele din acțiune, solicitând modificarea cerințelor nr.3 din cererea de concretizare din data de 02.07.2019 după cum urmează, obligarea Consiliului or. Cimișlia să recunoască dreptul reclamanților de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997 și obligarea Consiliul or. Cimișlia și primarului să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d.101)

La data 17.01.2022, Scurea Vera și Scurea Nicolae au concretizat cerințele prin majorarea lor solicitând să fie introduce cerinţe noi suplimentare, de obligat Primarul or. Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. din adresa or Cimișlia str. C Stamate 30. (vol.I, f.d. 191)

La data de 29 martie 2023, judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ înaintată de către Scurea Vera și Scurea Nicolai către Consiliu or. Cimișlia, Primarul or Cimișlia, persoana terță - Beriozov Vladimir în partea prin care se solicită anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului or Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or Cimişlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea perenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară, recunoască dreptului de proprietate şi folosinţă asupra porţiunii de teren pe care se află anexele gospodării şi a porţiunii de teren cu suprafaţa de 0.03 ha atribuit în folosinţă temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997*” și cerințele cu

privire la obligarea Consiliu or.Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanţilor de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997, a fost considerată admisibilă.

S-a anulat actul administrativ individual- Decizia Consiliului or. Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or. Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară.”*

S-au respins ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire la obligarea Consiliului or.Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanţilor Scurea Vera Scurea Nicolai de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997.

S-au respins ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire încasarea cheltuielilor de judecată.

S-au recunoscut ca fiind inadmisibile cerințele cu privire la obligarea Consiliul or.Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosința asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărîrea guvernului nr 24 din 11.01.1995; cu privirea la obligarea Primarul or.Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. de pe adresa or.Cimișlia str. *****; cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 25.000 lei. (vol.II, f.d.180-186)

La data de 19 aprilie 2023, reprezentantul Consiliului or.Cimișlia Secară Ion a înaintat apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 29 martie 2023, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată, în partea anulării actului individual – Decizia Consiliului orăşenesc Cimişlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”*cu privire la anularea prevederilor din pct.8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or. Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară*”. (vol.II, f.d.195-196)

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) Cod administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ*.

Potrivit prevederilor art.206 alin.(1) Cod administrativ, *o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ)*.

Astfel, în cadrul dezbaterilor judiciare atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a constatat că prin actul administrativ individual Decizia consiliului Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019, Scurea Vera și Scurea Nicolai au fost lipsiți de dreptul de a folosi un sector de teren cu suprafața de 0.03 ha de pe adresa or. Cimișlia str. *****.

În acest sens, Colegiul concluzionează ca fiind eronată constatarea instanței de fond potrivit căreia „*Prin decizia nr 1/9 din 18.01.2019 a Consiliului oraşănesc Cimişlia sa dispus: ”a anula înscrisul” de a atribui locuitoarei oraşului Cimişlia Vera Scurea, str. *****, a 0,30 Ha în folosința temporară din contul terenului liber pentru a-și construi drum spre gospodăria sa” din p. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr IV din 03.04.1997 și a obliga cet Vera Scurea și Nicolai Scurea să scoată îngrădirea drumului respectiv și a permite accesul liber pe terenul public”*

Astfel, este cert faptul că, organul deliberativ a populaţiei unităţii administrativ-teritoriale cum este Consiliul oraşănesc a anulat hotărârea organului executiv din localitate, cum era în anul 1994 Primăria, or conform prevederilor legislației în vigoare la data de 03.04.1994 Primăria se considerau organul executiv.

Conform art.34 Legii RM nr 310 din 07.12.1994 privind administraţia publică locală (abrogată LP186 din 06.11.98 MO nr.14-15/60 din 12.02.1999):

” - (1) Primăria satului (comunei), oraşului (municipiului), comitetul executiv raional exercită conducerea operativă a treburilor publice locale.

(2) Primăria satului (comunei), oraşului (municipiului), comitetul executiv raional sânt constituite din primar, preşedinte, viceprimari, vicepreşedinți, membri ai primăriei şi membri ai comitetului executiv raional, aleşi din rândurile consilierilor, şi din secretar;

(3) Componenţa primăriei, a comitetului executiv raional este determinată de consiliul respectiv.

Art. 40. Primăria, comitetul executiv raional au următoarele atribuţii principale:

a) iau măsuri pentru exercitarea legilor şi hotărârilor Parlamentului, decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, hotărârilor şi dispoziţiilor Guvernului, deciziilor consiliului în a cărui subordine se află;

În art.17 a Legii nr 436 din 28.12.2006 "privind administrația publică locală" sânt indicate competențele de bază ale consiliilor locale și în acestea competențe lipsește competența de a anula, sau de a modifica Hotărârile emise de autoritatea executivă – Primăria sau primarul.

Consiliul or. Cimișlia, anulând Hotărârea emisă de către Primăria or Cimișlia din 03.04.1997, a depășit atribuțiile legale, încălcând astfel și principiu constituţional de separarea puterilor în stat, fapt ce determină anularea Deciziei Consiliului or Cimișlia nr. 1/9din 18.01.2019. "

Colegiul menționează că, reieșind din prevederile legale indicate de prima instanța, legislația în vigoare la momentul atribuirii Verei Scurea a 0,30 Ha în folosință temporară din contul terenului liber pentru a-și construi drum spre gospodăria sa, *Legea RM nr 310 din 07.12.1994 privind administrația publică locală (abrogată LP186 din 06.11.98 MO nr.14-15/60 din 12.02.1999)*, prevedea ierarhia de subordonare a primăriei față de consiliul respectiv (art. 40 lit. a) din Legea).

Totodată vis-a-vis de cele invocate este necesar de luat în considerație în afară de problema competenței ridicate de prima instanța, problema de bază cu privire la competența și procedura ridicării terenurilor din folosința cetățenilor.

Or, conform prevederilor art.25 Cod funciar, *în cazul când deținătorul cu titlu de posesiune sau de folosinţă nu utilizează terenul în scopul în care i s-a atribuit, autoritatea administraţiei publice locale respectivă, la cererea proprietarului, va dispune aplicarea sancţiunilor contravenţionale prevăzute de lege şi îl va soma în scris, stabilind termenul, să-şi îndeplinească obligaţiile. În cazul în care deţinătorul nu-şi îndeplineşte obligaţiile în termenul stabilit (nu mai*

mare de doi ani) el va pierde dreptul de posesiune sau de folosinţă a terenului prin decizia instanţei judecătoreşti la cererea proprietarului funciar.

Subsecvent, în speța dată, anularea dreptului de folosință asupra unui teren poate avea loc doar în baza unei hotărâri judecătorești sau în temeiul Legii.

Prin urmare, argumentele apelantului, reprezentantului Consiliului or.Cimișlia Secară Ion urmează a fi respinse, or, după cum s-a menționat supra, Scurea Vera și Scurea Nicolai au fost lipsiți de dreptul de a folosi un sector de teren cu suprafața de 0.03 ha de pe adresa or. Cimișlia str. *****, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

Reieşind din cele expuse și ținând cont de faptul că hotărârea instanţei de fond este contradictorie, adoptată cu aprecierea eronată a normelor procedurale în coroborare cu circumstanţele faptice ale pricinii, Colegiul judiciar stabilește că cererea de apel înaintată de reprezentantul Consiliului or. Cimișlia Secară Ion urmează a fi admisă din alte motive și hotărârea instanței de fond casată parțial cu pronunțarea unei decizii în partea casată.

În urma celor supra indicate și conducându-se de prevederile art. 238-239, art. 240 alin. (1) lit. b), 244-245 Cod administrativ al RM, Colegiul judiciar

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de către reprezentantul Consiliului or.Cimișlia Secară Ion.

Se casează parțial hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 29 martie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Scurea Vera și Scurea Nicolae către Consiliul și Primarul or. Cimișlia, terțul Beriozov Vladimir, privind anularea actului administrativ individual și obligarea să întreprindă acțiuni, **în partea** anulării actului administrativ individual - Decizia Consiliului or. Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 „*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al şedinţei Primăriei or.Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară*, ***cu emiterea unei noi decizii în această parte prin care***:

Se anulează actul administrativ individual- Decizia Consiliului or. Cimișlia nr.1/9 din 18.01.2019 ”*Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului*

verbal al şedinţei Primăriei or. Cimişlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosinţă temporară."

În rest hotărârea se menţine.

Decizia poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
judecător: Judecător: Judecător:

MIRONOV Andrei FUJENCO Dmitrii STARCIUC Ștefan